

Formannen har ordet

Årsmøte ble avholdt 20. mars på Kornmagasinet, og jeg tok på meg vervet som leder ett år til. Vi går et nytt medlemsår i møte med mange aktiviteter. En terminliste over turer, markvandring, møter og lignende finner du annet sted i bladet.

Forslag til leieavtale av Prestegårdslåven ventes oversendt kulturkontoret fra Opplysningsfondet, men er enda ikke mottatt.

Taket på Kornmagasinet må repareres, og snekkerlinja på Røyken Videregående har tatt på seg jobben og starter i slutten av mai måned. Kjøkkenet er etter hvert blitt nokså nedslitt og vil bli gitt en «ansiktsløfting».

Jeg vil få ønske dere alle en god sommer og vel møtt på Historielagets aktiviteter. Nye ideer mottas med takk.

Hilsen

Vi har funnet det nødvendig f.o.m. 2004 å øke kontingenten til kr. 200,-. Utgiftene til trykking av årbok og to bygdemagasin, samt porto for utsendelse av disse, beløper seg til store kostnader.

Hva har hendt, og hva vil hende?

Dette har hendt :

12. desember	Julemøte med «reisebrev» ved Trond Hylland
8-16. mars	Kulturuka 2003 Emne: Gamle trykksaker
20. mars	Årsmøte
22. mars	Stand på Rortunet. Syv nye medlemmer ble tegnet og bøker solgt for ca kr. 1300.

og dette kommer til å hende:

mai – september Blåhella kystsamling viser søndager i denne perioden utstillingen «Reisen til Amerika». For detaljer se egen artikkel i bladet.

31. mai	Røykendagen
1. juni	Markvandring Hyggen, trappene, Ovnerud, Muserud
14. juni	Tur til Hurum historielag, avreise KM kl.10
7. september	Oldtidsmarsjen
31. august	Markvandring Håøya
16. oktober	Medlemsmøte
11. desember	Julemøte

Asker Historielag:

8. mai	Vandring på Vakås
14. juni	Sommertur til Trandum

Månedens bilde

Historielaget vil hver måned, i samarbeid med Galleri Godshuset ved Røyken stasjon, vise et eldre maleri med motiv fra gamle hus eller gårder i Røyken. Det første maleriet vil være å se fra slutten av mai

Røyken historielag - styret 2003/ 2004

Verv:	Navn:	Adresse:	Telefon:	
Leder:	Ole Rud	Helgeroveien 2	3430 Spikkestad	31284610
Nestleder:	Bjarne Kjos	Bjørkeliveien 8	3430 Spikkestad	31283313
Kasserer:	Arne Trulsvik	Bryggeve. 46A	3470 Slemmestad	31281184
Sekretær:	Anne-K. Andresen	Nyveien 7	3470 Slemmestad	31282303
Styremedl:	Harald Røed	Ovnerudveien	3430 Spikkestad	31285090
Varamedl.	Ole Sønju	Krystallveien 37	3478 Nærnes	31281254
Varamedl:	Kari Sletner	Bøveien 7	1389 Heggedal	31286185
Varamedl:	Bjørn Fossnes	Ølstadveien 2	3440 Røyken	92258512

Statusrapporter

Blåhella

Se artikkel om «Reisen til Amerika»

Hernestangen

Ingen spesielle foretak siden siste BM.

Bygdeboka

Redaksjonskomiteen hadde møte på Rådhuset 29. januar 2003. Terje Martinsen orienterte om status, og videre fremdrift ble diskutert. Han har gjennomført en rekke intervjuer som er tatt opp på band, og har samlet inn fotografier og skriftlig informasjon fra alle kanter av bygda. Utskrifter av Terjes foreløpige arbeider ble fordelt mellom medlemmer av gruppa for gjennomlesning.

Styringsgruppa var samlet til møte på Kulturkontoret 25. februar 2003. Grete Utvei vil overta Christian Vesseltuns oppgaver som sekretær for gruppa. Arbeid med å skaffe sponsorer er startet, og det har gått ut brev til bedrifter innen bygda.

Røyken Prestegård

Driftsbygningen

Vi avventer utspill fra Opplysningsvesenets fond (OVF).

Slekts- og gårdshistorie

Komiteen som for tiden er beskjeftiget med å skrive av kirkebøkene har gjort seg ferdig med bok nr. 1 som dekker tiden fra 1700 fram til ca. 1730. Siste del av bok nr. 2 som omhandler siste del av det 17. århundre går mot slutten. Etter hvert som arbeidet gjøres ferdig blir det kvalitetssikret og lagt inn på internett. Søk på www.digitalarkivet.uib.no/lokalhistoriske Komiteen er beklageligvis blitt redusert i den senere tid, så om noen ønsker å delta i dette arbeidet så kontakt Odd Arve Svendsrud eller Asbjørn Westermann. Oppdraget passer best for personer som kan delta på møter på dagtid

Kornmagasinet

Taket på kornmagasinet er i en slik forfatning at vi er redde for lekkasjer som kan skade bygning og gjenstander som oppbevares der. Reparasjonen vil bli omfattende og kostbar,

men Røyken videregående skole har sagt seg villig til å utføre jobben denne våren. Det arbeides med å få materialkostnadene så lave som mulig. Kjøkkenet er også påkostet en betydelig sum. Utleiet går fremdeles godt.

Kulturveiene i Røyken

Se egen artikkel.

Kulturdagene 2003

Kulturdagene på Kornmagasinet begrenset seg i år til at Historielaget i samarbeid med Bondekvinnelage holdt en utstilling lørdag 15. og søndag 16. mars. Tema i år var gamle tidskrifter, magasiner og plakater. Igjen hadde museumskomiteen utført et formidabelt arbeid med å samle materiell. Eksemplarer av blader vi for lengst hadde glemt, og tidsskrifter vi aldri hadde sett eller hørt om, ble tryllet fram fra alle deler av bygda.

Bondekvinnelaget hadde laget smaksprøver på et utall av godterier av alle slag, og kunne vise bøker med oppskrifter og håndskrevne nedtegninger. Vi noterer for øvrig at laget har skiftet navn til «Bygdekvinnelaget.»

Det samlede besøkstallet lå omkring 60 – 70, men de som hadde nedlagt et stort arbeid i utstillingen, kunne nok ha tenkt seg et noe større fremmøte.

Rettinger

Av og til sniker det seg inn feil i trykken som vi selv blir oppmerksomme på, samt at redaksjonen fra tid til annen får inn korrigeringer fra lesere.

Vi beklager derfor at:

- det på side 21 i BM nr. 42 under artikkelen om rekefiske er angitt feil navn. Som det fremgår av artikkelen skal riktig navn selvfølgelig være Johan Hagenlund.
- det som tekst til bilde på side 16 er angitt navnene Oscar og Magne Dambo. Mer sannsynlig er dette Ole og Torbjørn Dambo.
- det på samme side er angitt Karsten Henriksen som en av hestekarene på bildet over. Dette kan være hans bror Anton, eller ???

RED.

Årsmøte 2003

Årsmøte ble avholdt på Kornmagasinet torsdag 20. mars kl. 19.00. Tatt i betraktning lagets over 600 medlemmer, må man anse 30 stykker som et relativt beskjedent fremmøte.

Møtet ble avholdt iht den tradisjonelle dagsorden, og formann Ole Rud ble valgt som møteleder. Dagsorden og innkalling ble godkjent uten anmerkninger.

Årsberetningen ble delt ut på møtet og gjennomgått av sekretæren. Det kom heller ingen anmerkninger til denne, bortsett fra at det etter møtet ble gitt en kort orientering om fremdriften i arbeidet med å skrive ny bygdebok.

Kassereren delte ut regnskap og budsjett på møtet og gjennomgikk de viktigste punktene. Det kom en del spørsmål til det utdelte materialet, men ingen innvendinger og det reviderte regnskapet ble enstemmig godkjent. Budsjettet for 2003 likeså.

Det var ikke kommet forslag om endring av lagets lover.

Fra styret ble det fremsatt forslag om å øke kontingenten fra kr. 150.- til kr. 175.- Etter benkeforslag ble dette med stort flertall vedtatt å øke beløpet ytterligere til kr. 200.- Det ble påpekt blant annet at trykking av årbok og to bygdemagasin i året er svært kostbart, i tillegg til at det påløper store portokostnader. Dette til tross for at mange medlemmer gjør en betydelig innsats ved distribusjonen.

Det forelå to forslag fra styret til regnskapsbehandlingen.

Forslag 1) Kr. 41 675 av årets overskudd overføres til fond for ny bygdebok. Fondet vil da være på kr. 100.000.

Forslag 2) Kr. 50.000 av salgsbeløpet for Røykenboka i 2001 overføres til fond for ny bygdebok. Fondet vil da være på kr. 150.000.

Forslagene ble enstemmig godkjent.

Valgkomiteen berømmet medlemmene for å utvise vilje til å påta seg tillitsverv.

Styret ble stående som før, bortsett fra at Bjørg Ølstad etter mange års innsats ba seg fratt og ble erstattet av Kari Sletner.

Komiteen for slekts- og gårdshistorie som ledes av Odd Arve Svendsrud, har fått Jorund Dambo og Arne Myhrvang som nye medlemmer etter at Gustav Kirkerud ba om avløsning etter mange års uvurderlig innsats for laget, og laget også led et smertelig tap da Odd Sandlund gikk bort i høst.

I årbokkomiteen gikk Kjartan Fønsteli ut og Per Olav Berg tok på seg å lede denne.

Som vanlig sørget arrangementskomiteen for kaffe og gode vafler. Etter å ha holdt i trådene i mange år, ba Solveig Ingebretsen om å få slippe ledervervet, og Kari Sønju påtok seg dette.

Etter avsluttet årsmøte fikk vi trivelig besøk fra Buskerud Fylkeskommune. En meget engasjert Marie Olaussen kåserte om emnet «Buskeruds historie på internett». Fra en utdelt brosjyre lærte vi at ved å gå inn på: www.historieboka.no kan få vite mer om emnet. Bidrag til historieboka kan sendes til: historieboka@bfbk.no Postadressen er: Terra Buskerud, Buskerud fylkeskommune, Haugesgt. 89, 3020 Drammen.

RED.

Hørt på bygda:

Oluf Olafsen fra Gunnerudbråtan bar oppnavnet «Slengen». En dag han kom for å kikke på karer som dreiv på med isskjæring på Baarsrudtjernet, var det en kar som skulle gjøre seg litt morsom på Olufs bekostning. Karen, som nettopp var sluppet ut fra et fengselsopphold, hadde følgende kommentar:

«Jasså Slengen, du slenger innom en tur ?»

«Ja jeg slenger innom, men jeg har unngått å slenge innom der du bruker å vanke», repliserte han Oluf.

RED.

Årsberetning

RØYKEN HISTORIELAG 2002/2003

Tillitsverv:

Følgende medlemmer har hatt styreverv eller deltatt i forskjellige komiteer i løpet av året.

Styret:

Ole Rud	leder
Bjarne Kjos	nestleder
Arne Trulsvik	kasserer
Anne-Kirsti Andresen	sekretær
Björg Ølstad	styremedlem
Ole Sønju	varamedlem
Bjørn Fossnes	varamedlem
Harald Røed	varamedlem

Arrangementskomiteen:

Solveig Ingebretsen	leder
Gerd Fossnes	
Aslaug Hegg	
Kari Hovind	
Randi Johansen	
Kari Sønju	

Museumskomiteen

Frøydig Christoffersen	leder
Knut Stensdal	
Kari Stensdal	
Olaf Skryseth	
Kjell Kjos	
Ivar Hov	
Bjørn Bjørnstad	
Sverre Hella	
Kjell Jørgensen	

Bygdemagasinet

Bjørn Fossnes	redaktør
Jan Lien	
Kjell Jørgensen	
Kjell Fossnes	
Liv Turid Sognebro	

Slekts- og gårdshistorie

Odd Arne Svendsrud
Asbjørn Westermann
Gustav Kirkerud
Jan Helness
Odd Sandlund
Liv Turid Sognebro

Årbokkomiteen

Kjartan Fønsteli
Terje Martinsen
Jørn Jensen

Styringsgruppe for ny bygdebok

Bjarne Kjos og Bjørn Fossnes

Redaksjonskomiteen

Bjarne Kjos, Bjørn Fossnes, Ole Sønju og Erik Fønsteli

Representant til driftsstyret Hærnestangen

Cato Christoffersen

Revisorer

Tom Sletner
Thor A. Johansen

Valgkomiteen

Harald Melvold
Cato Christoffersen
Asbjørn Westermann

Medlemmer:

Laget har 612 betalende medlemmer per 31/12-02.

Styremøter/medlemsmøter:

Det har vært avholdt 10 styremøter, 1 medlemsmøte, julemøte samt årsmøte i perioden.

Det har vært utgitt 2 Bygdemagasin og 1 Årbok.

Aktiviteter:

Bli kjent i egen bygd:

Våren 2002 ble det arrangert temakvelder over 3 ganger.

Temakveldene inneholdt:

- 1) Oversikt over bosetting, stedsnavn og næringsliv v/Terje Martinsen,
- 2) På kryss og tvers i Røyken, Lysbildeforedrag ved Bjørn Brønner/Bjørn Fossnes.
- 3) Husmannsliv/livet på landsbygda/kirken v/Ole Sønju.

Kurset ble avsluttet med en busstur rundt i Røyken 4. mai. Guide var Terje Martinsen.

16. mai var det også foredrag i Røyken kirke ved Odd Sandlund.

Det var meget godt fremmøte alle kveldene. Ca. 60 personer deltok.

Røykendagen 1/6-02.

Røyken Historielag hadde også i år stand på Røykendagen.

Markvandring 9/6-02.

Turen gikk denne gangen fra Klemetsrud gård, via Bårdsrudtjernet til Høvikvollen. Deltakerantallet var ca. 20, noe det flotte, varme været nok må ta skylden for. Guide var Roger Hansen.

Tur til Hobøl 11/6-02.

Deler av styret samt Cato Christoffersen reiste til Hobøl for å besiktige Prestegårdslåven som Hobøl Historielag leier av OF.

Markvandring 8/9-02.

Høstturen denne gang gikk fra Blomstergården til bygdeborgen i Villingstadåsen. Guide var Ole Sønju. Det var godt fremmøte på turen. Det ble også tid til å besiktige gravhaugene på gården ved tilbakekomsten.

Oltdismarsjen 22/9-02.

I et litt ruskete og surt vær møtte ca. 100 personer frem og gikk turen. Det var mange førstegangsdeltakere i år. Det var denne gangen lagt inn Natursti samt tjærebrenning ved Mølla. Ertesuppa til Frødis varmet godt i år også!

Medlemsmøte 10/10-02

Foredragsholder var Kjell Kittelsen fra Asker Historielag som fortalte om kalkovner o.a. fra Asker.

Julemøte 12/12-02.

Foredrag ved Trond Hylland. Tema: Reisebrev. Underholdning ved 2 av elevene ved Røyken Kulturskole.

Kulturdagene 8-16. mars.

Utstilling Kornmagasinet 15 og 16. mars. Tema: Trykksaker.

Hernestangen.

Det er også denne perioden lagt ned et stort arbeide ved Hernestangen. Styret bevilget 10.000 kr. til oppsetting av skigard ved Gjellumstua.

Øvrige aktiviteter.

Styret har også i år arbeidet med prosjektet «Prestegårdslåven».

Det har vært befaringer med andre interesserte, som Røyken Bondekvinneklubb, Røyken Husflidslag og Røyken Skogeierlag og møter med OF. – Pr. dags dato foreligger det enda ikke noen avklaring/tilbud med hensyn til et eventuelt leieforhold/priser.

Røyken videregående har sagt seg villig til å skifte taket på Kornmagasinet. Vi bekoster materialene.

Det er også satt i gang et arbeide med å samle informasjon til en byggeskikkbok for Røyken, i nært samarbeide med Røyken Kommune. Jørn Jensen leder arbeidet, og komiteen består av representanter fra Historielaget. Se BM nr. 41 side 12

Vi takker komiteene/ gruppene for arbeidet de har gjort for Historielaget i inneværende år.

STYRET.
ANNE-KIRSTI

For 100 år siden

Klippet fra DT & BB – fra spalten «100 år siden»

Fredagsutgaven 10. januar 2003:
Fra Røken.

Ludvig Heiens nye Sneplog (Snekantrømmer) blev i dag prøvet i Røken. Den har en Bredde af M. 2,80. Den kjøre let med 2 Heste, gjorde Veien pen, og efter større Snefald vil den gjøre udmerket Arbeid.

Tirsdagsutgaven 25. mars 2003:
For 75 år siden:
Mars 1928

Lærer A. Killingstad i Røyken opplyser at han nå er ferdig med Røykens historie. Boken er på

1300 manuskriptsider, det vil si 700 trykte sider. Killingstad har selv tegnet eller fotografert de 200 bilder boken skal utstyres med. Den vil koste 12 – 15 kroner.

Om vi ikke har sagt det før: Takk for den jobben, Killingstad!

Siden vi nå klipper i aviser, her er en annonse vi ikke kunne stå for, hentet fra «Spikkestad-posten» anno 1953:

T. SKRYSET
tar mot skotøy på si.
Reparerer dem også, .. hvis han får tid.

RED.

REGNSKAP FOR RØYKEN HISTORIELAG - 2002

INNTEKTER	Regnskap 2002	Budsjett 2002	Regnskap 2001
Medlemskontingent	kr 93 825,00	kr 75 000,00	kr 73 175,00
Salg Røykenboka	kr 8 875,00	kr 20 000,00	kr 50 385,50
Salg Årbøker	kr 13 987,50	kr 10 000,00	kr 25 717,50
Salg prospektkort, kart, etc.			kr 140,00
Salg Bygdemagasin	kr 1 300,00		
Bidrag fra Røyken Kommune til KM.	kr 15 000,00	kr 13 000,00	kr 13 000,00
Husleie Kornmagasinet	kr 63 725,00	kr 60 000,00	kr 55 730,00
Salg turhåndbok og marka og krigen			
Overskudd Oldtidsmarsjen	kr 2 489,18		
Isskjærerkonkurranse			kr 408,72
Telefonpenger	kr 197,00		
Renteinntekter + tilbakebet. DNB	kr 8 037,31	kr 7 000,00	kr 7 299,36
Honorar for vedlikehold av Kyststien	kr 6 500,00	kr 6 000,00	kr 6 000,00
Bli kjent egen bygd , kursinntekter	kr 8 214,50		
SUM INNTEKTER	kr 222 150,49	kr 191 000,00	kr 231 856,08
UTGIFTER	Regnskap 2002	Budsjett 2002	Regnskap 2001
Utgifter Røykenboka			kr 119 860,00
Utgifter Årboka	kr 34 322,00	kr 35 000,00	kr 35 637,00
Utgifter Bygdemagasin	kr 14 845,00	kr 30 000,00	kr 32 773,00
Utgifter Bygdesamling	kr 1 269,00	kr 8 000,00	kr 6 713,10
Møter og tilstelninger	kr 4 194,90	kr 5 000,00	kr 3 764,80
Annonseutgifter	kr 9 396,10	kr 5 000,00	kr 6 568,60
Portoutgifter	kr 4 599,50	kr 5 000,00	kr 5 083,58
Diverse utgifter	kr 10 708,50	kr 10 000,00	kr 10 197,44
KM Påkostninger	kr 3 600,00	kr 5 000,00	kr 1 678,00
KM Utearbeid / Brøyting	kr 2 341,50	kr 2 000,00	kr 2 170,00
KM Div. Vedlikehold	kr 9 389,00	kr 22 500,00	kr 2 977,00
KM Rekvizita	kr 1 025,50	kr 2 000,00	kr 13 755,00
KM Forsikring	kr 8 166,00	kr 8 000,00	kr 8 052,00
KM Elektrisitet	kr 15 755,00	kr 10 000,00	kr 10 483,00
KM Telefon	kr 2 225,95	kr 2 000,00	kr 1 974,00
KM Kommunale utgifter	kr 7 907,00	kr 4 000,00	kr 4 019,00
KM Brannalarm - årsavgift	kr 2 976,00	kr 4 000,00	kr 2 400,00
KM Renhold	kr 13 250,00	kr 15 000,00	kr 14 902,00
Byggeskikk-bok Røyken		kr 12 500,00	
Diverse Kontingenter	kr 1 460,00	kr 2 000,00	kr 1 940,00
Kurs			kr 2 240,00
Utrykning Brannalarm	kr 1 488,00		
Underskudd Oldtidsmarsjen			kr 2 292,10
Utg.i forb. med utleie av KM	kr 1 665,00	kr 4 000,00	kr 5 946,00
Tilskudd Hernestangen	kr 10 000,00		
SUM UTGIFTER	kr 160 583,95	kr 191 000,00	kr 295 425,62

Overskudd / Underskudd	kr 61 566,54	kr -	kr -63 569,54
Inngående egenkapital	kr 193 725,61	kr 193 725,63	kr 257 295,15
Årets overskudd / underskudd	kr 61 566,54	kr -	kr -63 569,54
Avsatt til Oldtidsveien			
Avsatt til ny Bygdebok	kr -58 325,00	kr -58 325,00	kr 58 325,00
Disponibelt 31.12.2002 (01)	kr 196 967,15	kr 135 400,61	kr 135 400,61

Røyken den:

Arne Trulsvik, kasserer

Regnskapet revidert og funnet i orden

Thor A Johansen Revisor

Tom Sletner Revisor

BUDSJETT FOR RØYKEN HISTORIELAG - 2003		
Inntekter:	Budsjett 2003	Regnskap 2002
Medlems kontigent	kr 85 000,00	kr 93 825,00
Salg Røykenboka	kr 12 500,00	kr 8 875,00
Salg Årbøker	kr 12 500,00	kr 13 987,50
Salg prospektkort, kart, etc.		
Salg Bygdemagasinet	kr -	kr 1 300,00
Bidrag Røyken kommune til KM.	kr 15 000,00	kr 15 000,00
Husleie Kornmagasinet	kr 67 000,00	kr 63 725,00
Bli kjent i egen bygd , kursinntekter		kr 8 214,50
Overskudd oldtidsmarsjen	kr -	kr 2 489,18
Telefonpenger	kr -	kr 197,00
Renteinntekter	kr 6 000,00	kr 8 037,31
Vedlikehold Kyststi Honorar	kr 11 500,00	kr 6 500,00
Sum inntekter	kr 209 500,00	kr 222 150,49
Utgifter		
Røykenboka	kr -	
Årbøker	kr 20 000,00	kr 34 322,00
Bygdesamling	kr 2 000,00	kr 1 269,00
Bygdemagasinet	kr 15 000,00	kr 14 845,00
Møter og tilstelninger	kr 4 000,00	kr 2 244,50
Annonseutgifter	kr 8 000,00	kr 11 346,50
Portoutgifter	kr 6 000,00	kr 4 599,50
Diverse Utgifter	kr 3 000,00	kr 10 708,50
KM påkostninger	kr 4 000,00	kr 3 600,00
KM utarbeider inkl. brøyting	kr 2 500,00	kr 2 341,50
KM diverse vedlikehold	kr 30 000,00	kr 9 389,00
KM rekvisita	kr 2 000,00	kr 1 025,50
KM forsikring	kr 8 500,00	kr 8 166,00
KM elektrisitet	kr 16 000,00	kr 15 755,00
KM telefon	kr 2 000,00	kr 2 225,95
KM komm. utgifter	kr 8 000,00	kr 7 907,00
KM brannalarm - årsavgift	kr 3 000,00	kr 2 976,00
KM renhold	kr 14 000,00	kr 13 250,00
Diverse kontingenter	kr 2 000,00	kr 1 460,00
Utgifter i forb. Med utleie av kornmagasinet	kr 2 000,00	kr 1 665,00
Byggeskikkbok Røyken	kr 7 500,00	
Utrykning Brannalarm		kr 1 488,00
Tilskudd Hernestangen		kr 10 000,00
SUM UTGIFTER	kr 159 500,00	kr 160 583,95
Overskudd / Underskudd	kr 50 000,00	kr 61 566,54
Inngående egenkapital	kr 255 292,15	kr 193 725,61
Årets overskudd / underskudd	kr 50 000,00	kr 61 566,54
Avsatt til ny Bygdebok, brukt til nytt opplag av Røykenboka	kr 150 000,00	kr -58 325,00
Disponibelt pr. 31.12.2003 (2002)	kr 155 292,15	kr 196 967,15
		20.03.03

Morfar – veiens vokter

Ennå ser jeg de stå der side om side på trappe. Et aldrende ektepar som har levd mer enn et halvt hundre år sammen. Han er kledd i islandsgenser, vadmelsbukse, gummistøvler og hatt. Hun i sin koselige kjole og arbeidsforkle. Håret har hun satt opp i en sirlig flettet knute i nakken. De løfter hånden til farvel. Det var siste gang jeg så far (morfar) i live.

Inntil jeg var 6 år bodde jeg og mine foreldre i 2.etasje i huset hos mor og far (mormor og morfar), Martha og Emil Martinsen på eiendommen Voldset i Båstø. Tomten grenset inn til Øvre Høvik og Aronsen.

Eiendommen hadde en stor og fin frukthave med både plommer og epler. Haven var far sin store lidenskap. Han pleiet den med stor omtanke, men så var resultatet også alltid førsteklasses. Nåde den som tok for hardt i eplene når de skulle høstes. Hvert år kan jeg også huske spenningen når det nærmet seg tiden for å høste plommene. Hvem var først ute i år, far eller plommedyrkerne i Gabrielsbyen. Jeg ser ennå for meg fars stolte ansikt når hans plommer kom først.

Mor var et etterspurt «arbeidsjern». Hun var rundt på gårdene i Røyken, spesielt hos Inger og Tor Hovin, og hjalp til med slakting og baking.

Mor var også kjent for sitt møljebrød. Det bakte hun på svartovnen i 2.etasje og fylte den ene store bananesken etter den andre. Det var stor etterspørsel etter møljebrød fra Martha.

Som barn synes jeg mor var verdens raskeste bringebærplukker. Hun var en trofast bærplukker både på Øvre Høvik og Storhaugen.

Hver eneste vår før «byfolka» kom for sommeren, var mor rundt i de forskjellige hyttene og gjorde rent. Det hendte at jeg fikk være med, og ennå i dag over femti år seinere, kjenner jeg lukten fra de forskjellige hyttene. Det var én lukt i hytta til søstrene Willoch der den lå mellom trærne nede ved dammen og en annen lukt i hytten til Håkonsen nede ved sjøen.

Fra Follestadkroken til Båstø

Mine besteforeldre kom sammen med sine døtre flyttende fra Sorlie oppe i Follestadkroken til Båstø på slutten av 30 årene. Far hadde

Emil og Martha Martinsen

nemlig fått seg jobb som veivokter med ansvar for veistrekningen (roden) fra Sundbykrysset til Morbergtoppen.

Veivoktertjenesten ble opprettet rundt århundereskiftet. Det var mye arbeidsledighet på den tiden, så dette var en fin og sikker jobb å få.

Fars veivoktersykkel

Jeg sto ofte ved grinda og ventet på at far skulle komme hjem om ettermiddagen. Jeg beundret sykkelen hans som var datidens fremkomstmiddel for veivokterne. Det flotteste på sykkelen var styret. Det var ikke som styret på tantes sykkel, nei far hadde sånn innoverbuet styre lik dagens konkurransesykler. Jeg bestemte meg allerede som ganske ung at jeg en gang skulle arve den sykkelen. Den skulle jeg ha til pynt og henge blomsterkurver på styret.

På bagasjebrett og festet opp langs stangen hadde han rive, spade, krafse og annet redskap. På høsten i god tid før snøen kom hadde han sykkelen full av stikker for å markere veien for brøytebilen. I dag brukes det plaststikker og de settes ned maskinelt, men på fars tid måtte de egenhendig hogge alle stikkene

selv, og det var nokså mange som skulle til for å få nok til den roden de hadde ansvar for. Stikkene eller piskene, skulle helst være hassel for den er nokså myk. Da var det å alliere seg med en snill skogeier for å få lov til å hogge på hans grunn. Så var det bare å ta fatt på jobben, hver eneste stikke ble møysommelig satt ned for hånd.

En god kokk

Etter hvert som jeg ble større husker jeg at far hadde vært innom butikken til Vanger'n (Vang) i Bødalen og kjøpt kaffe og ost som han hadde med hjem til mor. Jeg forsto tidlig at skulle det virkelig være kvalitet på osten og kaffen, så var det hos Vanger'n en måtte handle. Og var det noe far forsto seg på, så var det kvalitet på varer og god mat. Både mor og far var svært gjestfrie og dyktige kokker. Vi kom knapt innenfor døren før maten kom på bordet. Jeg husker at når mor hadde misjon satt far oppe i annen etasje, men når det var tid for kaffe banket mor i taket. Skulle kaffen bli god så måtte far selv koke den. Når mamma og hennes to søstre skulle konfirmeres var far ikke med til kirken. Nei, da var han hjemme og laget middagen. Og det må vel sies å være nokså uvanlig for en mann i 1930 årene.

Rodeinndeling av veiene

Som barn forsto jeg vel ikke helt hva fars jobb innebar. Men jeg husker at jeg var med han noen ganger etter at bilen var tatt i bruk i veivoktertjenesten. Det var veldig stas å sitte der i styrhuset. Jeg husker hvor nifst det var når vi kjørte under trærne der de hengte tunge av snø over veien. Hver eneste gang bøyde jeg hode og kroket meg sammen på setet. Det var nesten så jeg kjente snøen falt ned i hode og nakken på meg. På fars rode var det Erling Nilsen fra Nærnes og hans lastebil som gjorde tjeneste. Men jeg var også med far i lastebilene til Einar Solberg og Erling Åby. Derfor tok jeg meg en ettermiddagstur til Einar Solberg som går i sitt

Einar Solberg

85 år, for å få han til å fortelle om veivoktertjenesten.

- Du kalte bilen med veiskrapa for måkabilen, forteller Solberg og husket godt at jeg hadde vært med ham og far på runden rundt i bygda.

Emil jobbet seg nesten i hjel mens han jobbet, men han tok tidlig kvelden. Andre reiv ikke skinnet av grøten, forteller han. Veiene i bygda var delt opp i roder og veivokterne hadde totalt ansvar for sin rode, og de var pliktoppfyllende. Når det gjaldt de kommunale veiene så overtok Augén Rønningen etter sin svigerfar Magnussen, roden som gikk fra Bødalen til Slemmestad og Morberg. Han hadde også over Stokker til Grodalen. Wilhelm Berglund hadde ansvar for roden fra Bjørnstad ned til Grodalen og over Vang til Grodalsmølla. Emil Martinsen hadde roden fra Sundbykrysset til Morbergtoppen. Han tok over etter Edvard Høili fra Gabrielsbyen. Kolbjørn Martinsen hadde ansvar for roden som gikk fra Lahell til Grimsrud og Grini. Han tok over etter Olaf Hansen.

Veien fra Røyken til Sætre og fra Røyken over Spikkestad var fylkesvei.

Lensmannen var sjef

- Lensmannen hadde det overordnede ansvaret for de kommunale veiene. Yli var den siste lensmannen som hadde denne jobben. Da overtok kommuneingeniøren ansvaret.

Det ble slutt på de kommunale veivokterene i 1965. Da tok fylket over flere kommunale veier. De kommunale veivokterne fortsatte til de gikk av med pensjon. De ble da lønnet av Staten. Ingen fikk sparken den gangen. Den siste veivokteren var Kolbjørn Martinsen.

Det ble helt slutt på veivoktertjenesten på slutten av 1970 tallet. Emil Fossum var fylkesansatt og han var den siste veivokteren på fylkesveiene i bygda.

Veivokteren arbeidsoppgaver

- Det var helt andre tider da enn nå, kan Solberg fortelle. Det var dårlig med tekniske hjelpemidler for veivokterne og de måtte ut og jobbe i alt slags vær og til alle døgnets tider. Roden de var tildelt skulle holdes i orden. Det var ingen hvile- eller spisebrakke, ikke så mye som et leskur hvor de kunne ta en pust i bakken eller spise nisten sin. Det var bare å slenge seg ned på en stabbestein eller på snøkanten uansett vær og årstid. Så var det å ta

Vinteren 1951–52 var det så mye snø at lastebilen måtte rygge inn i kommunens garasje for at brøytebilen skulle komme-forbi

frem matboksen og flaska med kaffe. Som regel var det ei ullstrømpe utenpå kaffeflaska for at kaffen skulle holde seg lengre «varm».

På sykkel hadde de både rive, spade og krafse. Når de skulle grave grøfter langs veien brukte de trillebord eller hest og kjerre. Når veien skulle lappes (det var ikke snakk om asfalt på den tiden) brukte de hest og kjerre. De leide da inn en bonde. Først på 1930 tallet kom lastebilen og overtok for hest og kjerre/slede. Det var dårlige tider så de måtte pukke steinen til veivedlikehold for hånd. Vi har jo flere minner i fra den tiden som for eksempel pukkullet i Bødalen. Så begynte de med ambulerende pukkverk, seinere kom det faste pukkverk.

- Som sagt så var det et slit å være veivokter, sier Solberg. Når de skulle skrape veien leide de hest og kjørekar. Hesteeieren kjørte hesten og veivokteren sto på skrapa for å styre den. Han kunne da legge den mer eller mindre på. Når de skulle brøyte om vinteren brukte de hest og treplog. Det var to hesteeiere på hver rode. Brøyteroden var kortere enn roden som veivokteren hadde ansvar for. Svigerfar, Gotfred Kristiansen Grette og Karl Bjørnstad hadde eksempelvis ansvar for brøyteroden fra Bjørnstad krysset til Grodalen. I begynnelsen hadde hesteeierne ikke betalt for denne jobben, det var en slags pliktjeneste. Det kunne være fra 2 til 4 hester som trakk plogen. Den ene hesteeieren satt foran på toppen av plogen og styrte hestene, mens den andre sto bak og styrte plogen med ei lang stang, en slags slodd. Plogen brøytet ikke helt ned så det ble spor i veien etter bilene. Hvis en møtte en annen bil på veien var det omtrent umulig å passere hverandre. De kom ikke ut av sporet. Det var derfor vanlig å ha med seg øks eller en god spade i bilen slik at de kunne hogge seg ut av

sporet for å kunne passere hverandre. Ja det var litt av et slit mange ganger.

Lastebilen overtar

- Først på 1930 tallet kom lastebilen. Når veien skulle lappes var veivokterne med lastebilen og hentet grus i pukkverket. De lesset av og på for hånd og sto på lasteplanet og var med og lappet. Der sto de helt ubeskyttet på lasteplanet i alt slags vær. Om vinteren når de skulle strø veien sto de der og strødde for hånd. Det var ofte to stykker som sto bakpå lastebilen. Dette var den farligste og mest slitsomme jobben, og den kaldeste. Hvis de kom i en dump så var det lett å falle av. Berglund falt av lastebilen ute på Jerdal svarte natta. Stort sett strødde de om natten. Det var et slit og det ble en del kjeft å få. Bussene sto jo fast bare det kom noen snøkorn på den tiden.

Jeg husker at Emil hadde en stor sandhaug i svingen på andre siden av veien for Signe Haugan, ute i Båstø. Det hadde vært mye slit for å få den dit. Han dekket den med halm og bar for at den ikke skulle fryse, men den frøys allikevel. Når de skulle strø måtte han først spa den opp på bilen for hånd, og det var tungt, særlig når den var froset. Han sto ofte der i mørket med bare lommelykter til hjelp.

Det var Erling Nilsen fra Nærnes som kjørte for Emil både når veien skulle vedlikeholdes, strøs eller brøytes.

- Jeg husker selv hvor vanskelig det kunne være å brøyte, spesielt brøytinga inn til Hallen-skog ved Gjellum. Jeg irriterte meg mest inne ved Vattumkrysset. Der sto det alltid parkerte biler. Da måtte jeg rygge helt tilbake til Syltinglekrysset. Det var irriterende og det var stort sett natterstid jeg brøytet inn der, forteller han.

Hagamannen

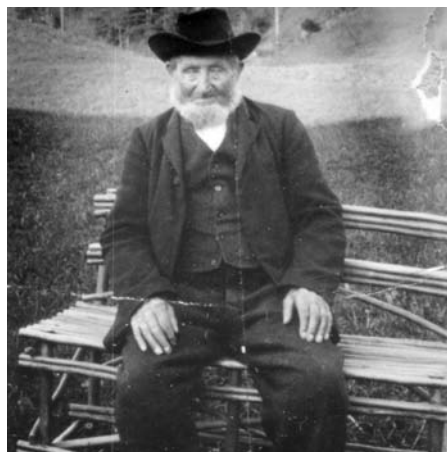
Jeg skal fortelle det jeg vet om Kristian Hansen Hagan eller «Hagamann».

Han var en liten mann og kom hver dag opp til Hagenlund. Alltid pen i tøyet, sortkledd med vest og hvit skjorte. Han hadde hatt på hodet og stokk i handa. Aldri gikk han inn, stabba bort for å se på grisen i bingen, prata ei stønn og gikk hjem igjen.

Han bodde i kammerset i Hagan, og sønnen Martinius og Mathea drev småbruket. Jeg var 4 år da han døde, men jeg husker ham som det skulle vært i dag. Gunvor Falster, oldebarnet hans og jeg, ble ofte ropt inn i kammerset og der åpnet «Hagamann» kommodeskuffen. Han tok opp et bomullslommetørkle som var blått med røde bomber. Gunvor og jeg fikk et kamferdrops hver, store og drøye, ikke små og knuslete som i dag.

«Hagamann» lå på likstrå i kammerset i Hagan og vi ongene var inne og så på han. Gunvor 3 år og jeg 4 år blev alene da Mathea gikk ut litt. Han lå der så pen med det hvite håret og skjegget så vi syns ikke han så død ut. Gunvor og jeg var borte og nappet ham litt i skjegget. Vi hadde jo vært så glad i ham, da han var så snill.

«Hagamann» hadde vært skipstømmermann. Han fortalte far at han hadde seilt på Holland om sommeren og arbeidet på skipverftet om vinteren. Han var født i Hyggen i 1832 og døde i Hagan i 1924, 92 og et halvt år gammel. Far forteller at han var alltid i godt humør, koselig, snill og hjelpsom. Tålmodig så han ble kalt Job. «Hagamann» var

en mester til å sidehogge skipstømmer så det stod ry av ham langt utenom kretsen her. Han var også en særskilt god slåttekar. Når han gikk med ljaen i enga var det ikke mange som kunne følge ham. Da bare lo han så det klukket og sa: «Ja, ljaen min er vel bedre enn din, kom så skal jeg bryne litt for dig.»

«Hagamann» seilte blant annet om bord i «Anna Colbjørnsdatter», ført av kapt. Martin Halstensen. Barken var på 375 reg. tonn og bygd i Aaros. Kristian H. Hagan kunne aldri få fullrost Halstensen. Far kjente begge to, og de var begge like snille og godlynte. Han hadde aldri sett dem sinte.

Bildet viser «Hagamann» sittende på en selvlaget benk av hasselkjepper. Slike møbler hadde han flere av i sin bolig. Dissee grenene ble også ofte brukt uten at barken ble fjernet.

INGRID WIDMARK

Fra lensmannsbetjent til oppsynsmann

- Egentlig er jeg agronom. Til Røyken kom jeg i 1942 og begynte å kjøre sykebil. Jeg kom fra Botne ved Holmestrand, hvor jeg hadde jobbet som lensmannsbetjent. Jeg fikk sparken i 1941-42 fordi jeg ikke var nasist.

I ingeniørvesenet begynte jeg i 1947. Jeg og avdøde Erling Åby kjørte lastebil og veihøvel. Denne jobben hadde jeg frem til 1965. Da tok jeg over som oppsynsmann. Oppsynsmannen hadde det samme ansvar som veivokteren, men sendte andre ut for å gjøre jobben. Kasper Solbakken fra Sagfoss var den første oppsynsmannen. I starten hadde de vesentlig ansvar for vannverksutbyggingen. Jeg overtok etter Solbakken og etter meg overtok Eivind Haug, forteller Solberg.

Vinteren 1951- 52

- Til slutt må jeg ta med vinteren 1951-52. Det var en ordentlig snøvinter og jeg husker det som det skulle ha vært i går. Åby og jeg klarte å holde veien til Drammen åpen. Vi brøytet da ned om Hyggen. Fylket hadde veien over Spikkestad, men de klarte ikke å holde veien åpen. Bussen kjørte da nedenom Hyggen. Det var så mye snø at en lastebil måtte rygge inn i garasjen som kommunen hadde på sletta ved Prestegårdsjordet, for at den møtende brøytebilen skulle komme forbi. Ja, det var andre tider det, avslutter Solberg.

LIV TURID SOGNEBRO

Reisen til Amerika

«Reisen til Amerika» er tittelen på Blåhella kystsamlings utstilling sommeren 2003. Utstillingen tar sikte på å kaste litt lys over røykenbøringenes engasjement i utvandringen til Amerika fra 1850 tallet og utover. Dette er en del av vår lokale historie som er viet liten oppmerksomhet i bygdeboka fra 1928.

Med utgangspunkt i emigrantskipper Thorvald Baarsruds originale sjøkart fra omkring 1850 følger vi seilskutenes ferd over Nordsjøen og Atlanteren til Amerika. For de som strevet under karrige forhold her hjemme lød Amerika som noe forlokkende - det var frihetens og mulighetenes land. Og den beste dyrkingsjord man bare kunne tenke seg fikk man der nesten gratis.

Fleire emigrantskipper hørte hjemme i Røyken. Vi har allerede nevnt Thorvald Baarsrud, videre hadde vi Ole Christian Larsen og Lars Morberg. Morberg var fører på Hulda som hans far hadde bygd i Grunnvik i 1868.

Overfarten kunne være en stor påkjenning for de fleste av emigrantene. Men det kunne skje så mangt på en slik lang reise. Våren 1868 f.eks. gikk Thorvald Baarsrud ut fra Christiania med seilskuta Manila, fullastet av emigranter og satte kursen for Quebec og Chicago. Blant emigrantene var også ungjenta Kirsten

fra Hadeland. Det oppsto raskt et kjærlighetsforhold mellom Kirsten og Thorvald. Vel fremme i Chicago giftet de seg - og hun ble med Thorvald og Manila tilbake til Norge og Klemmetsrud hvor de bosatte seg. Ja - til og med en kopi av vielsesattesten «*Dated at Chicago this 29th day of June A. D. 1868*» er å finne på Blåhella.

Visste du forresten at man ombord i seilskipene sov i hengekøyer? Vi har fått låne en original hengekøye fra seilskutetiden, og vi har laget en kopi som du selv kan få prøve.

Du er hjertelig velkommen til Blåhella, det røde naustet ved kyststien mellom Båttstø og Åros. Der er det åpent søndagene 25. mai, 1. juni, 15. juni, 29. juni, 3. august, 10. august, 17. august, 24. august, 31. august, 7. september, 14. september, 21. september og 28. september. Alle dager mellom kl. 11.00 og 15.00.

OLE SØNJU

Vi klippet siste vers av Knut Bull Teilmans dikt «En takk fra dem som før.»

....En takk fra dem som før,
en takk fra dem hvis stamme
tok styrke av din barske jord,
av hjem i hus og gamme.
En takk til deg som gav oss mot
og syn og sagn til helsebot,
en takk til deg som er vår rot,
En takk til deg, vår mor.

RED.

Barken «Hulda» ble bygd i Grunnvik for Christoffer Morberg i 1868. Den gikk sin første tur med emigranter fra Christiania og Bergen våren 1869. Totalt var det ca.150 mennesker om bord. Foto av maleri på Morberg gård.

Kulturveiene i Røyken

Kultursti mellom Klemmetsrud og Nærnes/Båtstø.

På Historielagets julemøte i 2001 uttrykte Roger Hansen bekymring for at en del av veien mellom Baarsrudtjernet og Klemmetsrud så ut til å være glemt. Han forteller i dag:

Dette er en meget gammel ferdselsåre. Tor Hovind som grunneier på denne del av stien har virkelig vist hensyn og har latt være å utvide den til bruk for traktoren. Den har fått ligget fredet de siste 50 – 60 årene. Stien er en del gjengrodd, med ca 100 meter hulvei.

Etter det omtalte julemøtet fikk jeg en henvendelse fra Bjørn Bjørnstad i Kulturetaten om jeg ville være med i en komité med det formål å få veien registrert som kultursti. Komiteen består av Bjørn Bjørnstad, Magne Bekkelund som kartekspert og undertegnede som kjentmann i området.

Planleggingsarbeidet og kontakt med grunneierne har gått veldig greit. Alle turgåere er ikke like godt kjente. Det er også i grunneiernes interesse at de rette trasseer følges, så vi håper å få satt opp tavler med kart som viser

hvor du befinner deg, samt med en kort beskrivelse av stedet.

Det kan virke utrolig, men det som er en lite markert sti i dag, var for 100 år siden en hovedåre for ferdsel fra Nærnes- og Båtstøområdet mot Røyken og Drammen.

I perioden hvor isskjæring var et næringsgrunnlag og iseksport var en god forretning, ble det krav til vei med brukbar standard, slik at hest og kjørekar skulle kunne komme fram. Thorvald Baarsrud og Adam Baarsrud inngikk avtale med Carl Ski om opparbeidelse av kleva i retning mot Gislerud, for den «enorme» sum av kr. 450.-

Vi må huske på at det var på denne veien Baarsrud fraktet sine foretningsforbindelser med hest og karjol, fram til kjeglebanen på Klemmetsrud. Det var på denne veien damer med fotside kjoler, krenoliner og høye solparasoller promenert.

Vi har et ønske om at denne kultursti blir tatt godt vare på, og at alle vandrere får en god turopplevelse.

Av Otto Aasgaard har vi fått tatt kopi av en kontrakt om bygging av vei opp Vasdalskleva i det Herrens år 1912.. (se neste side)

ROGER HANSEN

Dikt

av Knut Bull Teilman

Knut Bull Teilman residerte til tider på Grønli i Ølstadbråten. Han levde store deler av sitt liv i USA, der han ble kjent for sin poesi og andre type verker. På eget forlag utga han i 1981 «Dikt 1918 – 1960». De fleste diktene er på norsk, men samlingen avsluttes med noen få på engelsk. I USA ble hans verker presentert i aviser og tidsskrifter, inkludert «Nordisk Tidende» og «Nordisk Tidendes Sangbok.»

Av Teilmans produksjon kan nevnes «Noveller og Skuespill», som inneholder korte historier som «Lysprinsessen», «Ildblomsten», «Den blinde som så», m.fl.

Kilde: *The Scandinavian American Bulletin* no. 6, June 83.

Forfatteren gav i 1983 Ole Sønju et eksemplar av samlingen «Dikt 1918 – 1960» med sin dedikasjon. Fra boken har vi plukket ut et dikt som en smakebit.

Våkne netter

*Jeg ligger de våkne netter
og hører mitt hjerte banke,
ikke et syn i sinnet,
ikke en tanke*

*Jeg sitter natten lange
og stirrer taus bak rute,
ikke et livstegn inne
og ikke ute.*

*Himlen evighetssvanger,
natten full av stjerner,
lyser for blinde øyne
og golde hjerner.*

*Jeg driver ut i natten
kulsken, klam i klærne,
der lavt over gatelyset
skyter en stjerne.*

*Engang i fryd og smerte
red jeg på stjerneskuddet
fra evigheten der ute
mot jordens hjerte.*

*En ensom tone i natten
dirrer, klyver mot himlen,
det hender jeg red på denne
mot stjernevrimlen.*

*Tanken kan ikke fatte,
iskaldt, klamt er sinnet.
Natten lukker seg til som
en dødningshånd om kinnet.*

1/8 Thorvald Baarsrud

Ice-Exporters

Røken pr. Christiania.

Established 1876.

Telegraphic address: Baarsrud, Røken.

Røken pr. Christiania 18 April 1912

Kontrakt.

Mellem Carl Ski og Brødr.
Baarsrud er indgaaet følgende kontrakt:

Carl Ski paatager sig at lagge
en 3 1/2 meters bred vej med fem stigning på
hvert et eller foretaget optikning, saa de to
halve bliver på Vardalen saaledes kan indgaaes.
I kurverne skal veien få 3.- meters bredde.
Vejens nederste ende, hvor det er jordmark
skal forsynes med under i overkant. Der
udlægges nødvendige stikunder af bad
eller køi, som skæffes af veien. Veien
skal finkultes og maa leveres i saadan
stand, at den kan gøre tjeneste som god
vintervei. Arbeidet skal være sluttet
inden folketskommande oktober måned
udgang.

Brødr. Baarsrud betaler
Carl Ski for udførelsen af ovenstående
arbejde kr. 450.- (fire hundre og femti kroner)
pr. Brødr. Baarsrud
(sig) Adam Baarsrud (sig) Carl P. Ski

Veikontrakt fra 1912

En sjøreise i 1899

Beretningen om en reise fra Drammen Juli 1899

Johan Hagenlund seilte som lettmatros på barken «Professor Johnson» i årene 1899-1902.

Her er hans beretning, skrevet av etter Johans håndskrevne notater, velvillig utlånt av hans datter, Ingerid Widmark:

Mønsteret på Drammens Sjømandshjem om bord i Bark «Professor Johnsen», fører Chr. Olsen. Styrmand Kristen Larsen, var hjemme her og mønsteret mandskab (10 mand). Skuta lå i Cork Irland og losset hvete. Men inden vi kom om bord var den forhalet ned til «West Passage», 25 engelske mil lengere nede i roveret nærmere Queenstown. Vi brugte den gang næsten 11 dager før vi kom om bord i «Proffesoren».

Vi her fra Hyggen kjørte skipstøiet vort med hest ned til Bryggen her ute, gikk om bord i en liten Dampbåd som het «Lovise» og kom op til Bragernæs kaaien. Lånte en dragkjære av fiskehandler Knutsen og drog våre saker over til stationen og kom på tåget og reiste til Larvik hvor vi gikk om bord i gamle «Skotland» til Jens Meinick og fortsatte til Arendal og Kristiansand. Derfra til Haugesund for endelig at sette over Nordsjøen til Grangemouth derifra tåg til Glasgow. Der var vi i tre dager for at vente på båd til Belfast og derifra jernbane til Cork hvor vi atter måtte skifte over til et anet tåg som tok os med til West Passage på smal-sporet bane.

Efter 14 dager henliggen der gikk vi seil Barbados for order brukte 35 dager fra Cork og did ud og fik order at gå til Shipisland for at laste harpiks – furupi for Bristol England med Pithsgrine bjelker. Dimesioner var fra 12 til 16 tommer i firkant og 40 til 45 fod lange, untat 4 stykker som var rigtig store 82 fot lange og 28 tommer i firkant. Disse store bjelker skulde Bristol dockboard have til sluseportene.

Efter udlosset og tat ind balast fik vi towbåt og gikk ned og ankeret ret ud for Avonmouth on Avon, og vi kunde fra deket se over til det hus som Shakespeare fødtes i Stratford on Avon. Efter henligen ca 8 dage fik vi frisk nordost vind og gikk seil for Pensacola Florida for at laste timber for Buenos Aires. Vi brukte 37 dage Bristol - Pensacola, dette var vanlig tid på denne distanse med seilskutene. Etter at balast

var skutt og alle våre klæder var svovlet og delvis brent fik vi lov at gå ind til Pensacola hvor vi ankeret ud på reden og tømmeret kom ud i (rafter) flåter. Vi fik 8 hvite og 8 negere til at laste, 8 på hver side, da di hvite ikke vilde arbeide sammen med negerne, og vi måtte ro dem i land, først de hvite og så tilbage efter negerne, og på samme vis hver morgen. Det var ikke snak om at di hvite kunde være i samme båd som di svarte.

Lasted fortsatte vi for Buenos Aires og brukte 98 dager dit ud og losset en del av lasten i Bocka (Rocha ?) og gikk senere op til Barackas med resten av lasten da vi var fordypte til at gå op med ful last

Jeg var om bord i «Proffesor Johnsen» i 32 ½ måned og gikk i fra i Barbados 1902 og gikk med en tysk båd op til New York, kom ind på et bording-house. Fik en måned senere hyre med en stor tysk fullrigger (treskute 2400 R.g.t.) «Theodor Fisher» fra Bremen. Denne var lastet med rå nafta (jordolje) for Liverpool, men brant op 16 dager ud i fra New York 400 nautiske mil fra Asorene. Vi blev tat op av en Engelsk Kattelbåd (Cattleboat) som hed «Georgian» av Zealand line, Liverpool. Vi var 4 dager der om bord. Lå på krøtter-dekket på noe høy og fik det så som så med hensyn til forpleining. Det var jo 22 mand av os så det blev jo et ganske stort tilskud til de 45 mand som var der i fra før. En svenske som var med havde forlist 3 gange på mindere enn et år. En anden svenske var Frankel, bror av den Frankel som omkom med André og Strindberg på Kvitøya. Ovennævnte Frankel har jeg været sammen med på 3 båter og han snakket ofte om sin bror.

To mand av di som mønsteret på «Proffesoren» i 1899 har enu ingen hørt ifra. Disse var Kristian J. Aasbryn, Hyggen og Gustav Jensen, Skotselv. Men vi har jo tusener av sjøfolk som har gået over i det ukjente i aarenes forløp.

Les også Ole Sønjus intervju med Johan Hagenlund i Årbok nr. 10 fra 1993, der Johan forteller en rekke hårreisende detaljer fra nettopp disse seilasene.

BJØRN FOSSNES

Drosjeeiere i Røyken

Jeg har forsøkt å lage en «kaval-kade» over drosjeeiere i Røyken gjennom tidene. Alle har nok ikke kommet med, og skulle noen ha andre opplysninger, gjerne med gamle bilder, er jeg takknemmelig for det.

Den første som fikk drosjebevilling i Røyken var **Sverre Hansen**. Han tok sertifikat i 1920 og begynte som lastebilsjåfør i Drammen. I 1921 kjøpte han egen bil og begynte med skyssbil. I 1925 fikk han drosjebevilling i Røyken og hold-epllass ved Røyken stasjon. Hans første bil var en 20 modell Overland kabriolet med registrering F-989. Denne hadde gått i Kristiania noen måneder under A-7256, ble drevet av en 27 hk motor, og kostet som ny kr. 7.500,-. Allerede i 1924 ble vogna solgt til Ragnvald Becher på Spikkestad. Under okkupasjonen kjørte han drosje med trekullgenerator. Han ble i 1936 tildelt Kongelig Norsk Automobilklubbs hederstegn for prikkfri kjøring, og Norges Automobilforbunds hedersmerke av 3. grad for 25 års kjøring.

Hans datter, Gerd (Ginken) Bjørnstad kan fortelle:

Etter at pappa hadde startet drosjekjøring bekostet Martin Frøtvedt fra Åros en sykebil på kommunen. Denne ble stasjonert på Røyken syke-hjem. Pappa var med å tok ut denne bilen og kjørte

den for sykehjemmet den første tiden. Det var vel ikke så mye trafikk med noen av bilene, slik at disse kjøringene godt kunne kombineres.

Det har foregått tre fødsler i pappas bil på vei til Drammen sykehus, en gang ved mammas hjelp. Den 16. oktober 1931 så Ellinor Hagen (senere gift Langsø) fra Båttstø dagens lys i drosjen.

På den tiden kunne det bli kjøring til alle døgnets tider. Spesielt var det spennende hver juleaften om når pappa kunne ta kvelden. Vi satt hele familien, også bestefar og bestemor fra Båttstø, og ventet på at pappa kom hjem, slik at julefeiringen med ribbe m.m. kunne begynne.

Bilregisteret viser at Sverre i 1947 kjørte en Dodge 36 modell med kjennetegn F-679. Etter Sverres død kjørte hans bror Ove i noen år.

Alf Høybråten startet også drosjetrafikk fra Røyken stasjon omtrent på samme tiden. Han holdt seg en stund til amerikanske biler, og hadde lenge en 7-seter Buick. Etter krigen gikk imidlertid Alf til anskaffelse av en 47 modell Dodge 9- seter, som til tider huset et helt fotballag. Både skiløpere og hoppere med masse utstyr fikk plass i den rommelige farkosten. Høybråten var alltid villig til å strekke seg langt når det gjaldt å få med seg flest mulig. Han var stolt av bilens evne til å trekke opp selv de verste stigningene med tungt lass. «Hu formelig ler ta bakkane, gitt»,

Sverre
Hansen
i sin første bil

NAFs hederstegn

Høybråtens drosje kunne leies for turer som strakk seg over flere dager. Her på tur til Rakkestad ca. 1930. Foran fra venstre: Harald Johansen (Bjerknes), Otto Graff, Hjørdis Henriksen (f. Graff), Signe Graff, Erling Graff. Bak fra venstre: Kristian Stokker, Martha Stokker (f. Graff) Kristine Johansen (f. Graff). Fotograf: Alf Høybråten

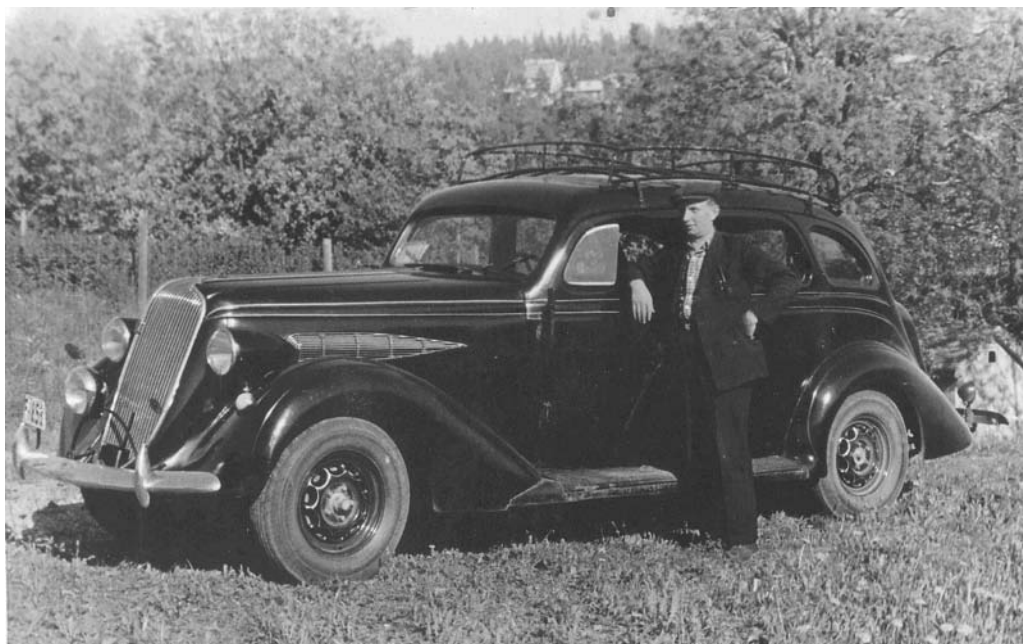
var hans begeistrede kommentar. Dr. Nordbye benyttet seg ofte av Høybråtens skyss da egen transport ikke var tilgjengelig. Registreringsnummeret F-657 fulgte alltid hans biler. Alf drev på til han i 1966 fylte 70 år. Sønnen Knut kjørte for han til tider, og senere har **Svein Høybråten** drevet i samme yrke.

Harald Bølskog, ble født på Bølskog ved Gjerdal. Han drev også drosjevirksomhet i Røyken ganske tidlig, trolig fra ca. 1929. Torbjørn Graff kan fortelle om reiseselskap på opp til 12 personer på flerdagers tur til Rakkestad i mellomkrigsårene. De som sto for skyssen var Bølskog og Høybråten med hver sin Buick Cabriolet. Sønnen, Hans Bølskog, forteller at farens vogn var gul av farge, og gikk under navnet «Gulen» med kjennetegn F-677. Senere kjørte han Studebaker, men da krigen kom ble denne for «tørst» med sitt forbruk på 3 liter på mila og Harald la opp. Hver drosje fikk da tildelt bare 30 liter bensin pr. måned.

Harry Holm kjørte drosje i Slemmestad før krigen. Det fortelles at han i dårlige tider stappet granbar i dekket av mangel på slange. På den tid kjørte også **Oscar Andersen** i Slemmestad med en Dodge modell med norsk bygget karosseri. Sistnevnte prøvde seg også en stund som kjørelærer. De samme herrerne holdt begge til ved badet i Vatland, og det var nok ikke fritt for at det fra tid til annen kunne bli litt kniving om kundene. Trafikken var ikke alt for stor, og det hendte at sjåførene var med ungene og lekte mens de ventet på en kjøretur. Harry var meget sportsinteressert og kjørte Slemmestadgutta lange veier, en gang helt til Røros, for lite eller ingenting, sikkert til stor ergrelse for'n Oscar. Det var trange tider og langt mellom inntjente kroner. Bjarne Nielsen forteller at han sto ei hel natt og slipte ventiler for en av drosjeeierne, og til betaling fikk en pose wienerbrød.

Høybråten med passasjerer ved en av hans tidligste Buick modeller

Frits Hagen ved sin – Plymouth?

Fritz Hagen

kjørte før krigen tankbil for FroGaMo. Rett før krigsutbruddet begynte Oscar på fabrikken, og Fritz kjøpte bilen av Harry Holm og fortsatte drosjebiltrafikken i Slemmestad fra 1940. Han kunne tilkalles på telefon Vollen 72. Etter krigen stilte Fritz med en 47 modell Nash, og vi guttunga ble mektig imponerte. Senere ble denne byttet ut med Ford Consul og Zephyr. F-656 gikk igjen på alle hans biler.

Birger Henriksen overtok etter Fritz.

Krigen 1940 - 45

Under krigen tok bensinen slutt og det ble montert gassgeneratorer som ble fyrt med knott. Knotten ble produsert på sementfabrikken og tørket under «omma». De ble solgt i sekkevis, også til bygdas drosjer. Det fortelles at Kjell Hansen, Tormod Jensen, Harris Frølich og Thorleif Karsen var beskjeftiget med dette. Knotten ble produsert av diverse typer løvtrær, men bjørk var ikke noe tess til dette bruk. Fra tid til annen måtte sjåførene opp å stake i generatoren for å få fres på gassproduksjonen. Langs landeveiene kunne du jevnlig støte på hauger av forkullede knottrester og sotete treullsdotter der generatorer hadde blitt tømt.

På den tiden var det også restriksjoner på all kjøring. For å dra en tur til Oslo måtte en kjøre opp til lensmannskontoret på Røyken å hente kjøretillatelse. For drosjene gikk det vanligvis greit å få slik tillatelse.

Svein Sandvold

fikk egen bevilling etter krigen og kjørte først en Plymouth, siden en Chevrolet 51 modell, etterfulgt av Mercedes. Samtlige med kjen-
netegn F-664.

Per Nyberg begynte drosjekjøring i Åros før krigen. Han kom i unge dager fra Rena som gårdsgutt på Frøtvedt, og startet først med fiskebil. Under krigen måtte også han ty til framdrift med gassgenerator. Ruth Hansen forteller at han kjørte i deres bryllup i 1942, da flyalarmen plutselig gikk. Per var da rask med å koble over til en reserve bensintank og fikk farten opp ut av Drammen. Etter krigen kjørte han en 30 modell Graham, sener holdt han seg til Ford og vi husker registreringsnummer F-675. Per hadde i sin tid egen bensinpumpe i Åros. **Leif Hansen** overtok kjøringen hans i 1973 og kjørte fram til pensjonsalder.

Finn Kristiansens første taxi, passasjerene på bildet er fam. Karlsen.

Rolf Follestad kjørte en stund drosje i Åros med en 35 modell Chrysler med kjennetegn F-659.

Finn Kristiansen

bodde på Stinaåsen i Nærnes og drev sin drosjetrafikk derfra. Han var kjent som en meget pålitelig og samvittighetsfull sjåfør. Etter krigen kjørte Finn en 46 modell Ford med kjenne-tegnet F- 661. Han la opp i 1972, og i 1974 ble hans løyve overtatt av **Thomas Hansen** fra Åros, men nå med holdeplass i Slemmestad.

Juul Becher fikk drosjebevilling i 1935 med fast holdeplass ved Spikkestad stasjon. Før dette hadde Magnus Bäckstrøm og Nils Sjøstrøm gjort diverse kjøreoppdrag for folk på Spikkestad. Edvard Embretsen kjøpte en brukt T Ford modell 1919, og sammen med Erik Johansen drev disse drosjetrafikk på «fyrabend». Juul drev nok også med andre kjøreoppdrag, for i «Spikkestadposten» anno 1953 kan en lese følgende annonse på rim :

Til våren er jeg lovet plog.
Da kan De slippe spade-knog.
Jeg pløyer og freser for alle som vil
og kan også lage noen drill.

Kjell Andersen har gjennom mange år hatt sitt virke fra holdeplassen i Slemmestad. Med sine mange modeller av Mercedes og Toyota har han sikkert transportert de fleste av dagens Røykenbøinger. Kjell har bidratt med foto og opplysninger.

På Spikkestad kjørte **Arne Ringstad** drosje fra ca. 1950, med sin Volga med kjennetegn F-658. Senere brukte han blant annet Nissan og Volvo, før han sluttet i 1990.

Annonse klippet fra «Røykenposten» rundt 1950:

Røyken Drosje - eierforenings

telefoner er:

Åros nr. 54 Nærsnes nr. 44

Slemmestad, Vollen nr. 72

Røyken nr. 3 og Røyken nr. 219

BJØRN FOSSNES

CORRECT

DROSJETAKSTER

for kilometerkjøring

Priser pr. 10—11 1961

Tomkjøring	kr. 0,70 pr. km.
Takst I 1 og 2 voksne	0,75 "
.. II 3 og 4 "	0,80 "
.. III 5 og 6 "	0,85 "
.. IV 7 og flere	0,90 "
2 barn under 15 år regnes som 1 voksen.	
Påbegynt 1/2 km. = 1/2 km.	
Minste pris for dagkjøring	kr. 3,50
— natterkjøring	4,00
Minste pris for dagkjøring på steder uten drosjesentral	5,00
Natt-tillegg fra kl. 23 til 7 15%	
Ventetid pr. time	12,00
d.v.s. pr. hvert fulle 5 min.	1,00
Kolli i kuffert eller grind à	0,25
Minimum	0,50
Syklar og sparkstøttinger à	1,50
Ski pr. par	0,50
Hund, unntatt skjødehund	0,50
Sportsvogner	0,50
Spavogner, dype	1,00
Kjelker	0,70

Bødalen Samfunnshus – 40 år i samfunnets tjeneste

1. Prolog

Historien om Bødalen Samfunnshus er en historie om en stor dugnadsinnsats av noen få ildsjeler på et lite sted i «midten av forrige århundre». Bygningen har blitt kalt «Huset» på folkemunne siden den ble innviet og fram til 1996. Da endret eierstrukturen seg og «BIF-huset» er det nye navnet folk i Bødalen må forholde seg til. Uansett, det er **Samfunnshuset i Bødalen** vi snakker om. La oss ta det kronologisk.

2. Begynnelsen og ideen

Bødalen hadde hatt forsamlingslokalet Vidar. (Omtalt i Bygdemagasinet, skrift 39, 2001). Bødalen IF hadde en «garderobe bu» på idrettsplassen og fikk ettervert, i 1954, en laftet klubbhytte, med et enkelt dusj- og badstueanlegg i kjelleren, bygget på sørsiden av og som en forlengelse til den gamle bua. Den laftete delen var ikke store «stua». Den ble rett og slett for liten til litt store møter og sammenkomster og da dukket samfunnshus tanken opp. Det var jo ikke til å unngå at man hadde kikket litt til Slemmestad, og deres nye klubbhus i Idrettsparken. Samtidig som Bødølingene fant det upraktisk å arrangere festlige sammenkomster og større møter i Folket Hus på Slemmestad. **Bødalen ville ha sitt eget forsamlingslokale!**

Den første spire skyldes et brev som Bødalen IF og Bødalen Vel sendte daværende Christiania Portland Sementfabrikk, senere bedre kjent som NORCEM, **den 3. desember 1956**. Det hadde seg slik at ryktene visste å fortelle at den gamle posthusbrakka (tyskerbrakke) som lå inne på fabrikkens område, skulle rives og tanken var at denne kunne gjenreises i Bødalen.

11. juni 1957 fikk komiteen tilbud på brakka til en **pris av kr. 1,- (en krone)** samt en viktig forutsetning til, den skulle rives og fjernes innen 10. juli samme år.

Brakken ble revet på rekordtid og materialene ble lagret ved siden av fotballbanen i Bødalen.

Planen var som nevnt, å reise bygget i den form og størrelse den opprinnelig hadde, hvilket også forklarer husets fasong slik vi ser

det i dag. Det viste seg imidlertid at en god del av materialene var i en slik forfatning at de ikke kunne brukes på ny. Dessuten så tæret lagringen også på kvaliteten. Det man i 1957 anså som brukbart, var ikke det 5 år senere.

3. Gjennomføringen

Det første konstituerende møte ble avholdt 27. august 1957, hvor de respektive styrer i Bødalen IF, Bødalen Vel og Auke Vel møtte fram. Møtet ble ledet av Oscar Auke og en arbeidskomite ble valgt. Det var Kristian Sandvold, Arne Johansen, Oscar Auke, Olav Bjerknes, Harald Karlsen og Roar Henriksen. Sistnevnte ble valgt til sekretær.

Arbeidskomiteen holdt sitt første møte 1. september 1957 og her ble Olav Bjerknes valgt til komiteens formann, et verv han hadde til «Huset» ble innviet. Fossum og Bødalen Partiforening og Bødalen kvinnelag kom også med i samarbeidet og ut fra disse 5 foreninger fikk vi så Bødalen Samfunnshus A/L.

Arkitekt Ressvold ble kontaktet og tegningene ble til slutt godkjent av de offentlige instanser, (tippemidler) sammen med et **kostnadsoverslaget på 165.450 kroner**. Denne godkjennelsen satt langt inne og det lyktes mest fordi Kristian Sandvold hadde sine «politiske kanaler» og Roar Henriksen visste aldeles utmerket hvordan man skulle formulere seg skriftlig. Han har stått bak en utrolig korrespondanse med offentlige, kommunale og private institusjoner og personer. Han sendte et utall søknader om bidrag og stønad til alle tenkelige institusjoner, og det i en tid da man ikke hadde PC, men kun en vanlig skrivemaskin.

Kostnadsoverslaget forutsatte salg av andeler til lag og foreninger (A-andeler) samt til privatpersoner (B-andeler).

Bødalen IF

85 A-andeler 8.500 kroner

Fossum og Bødalen Partilag

10 A-andeler 1.000 kroner

Bødalen Kvinnelag

10 A-andeler 1.000 kroner

Bødalen Vel

10 A-andeler 1.000 kroner

Auke Vel
 10 A-andeler 1.000 kroner
 Salg av B-andeler
 200 stk 10.000 kroner
 Verdi av egne materialer
 25.000 kroner
 10.000 dugnadstimer à 2,50
 25.000 kroner
 Bidrag fra Røyken Kommune
 20.000 kroner
 Tippemidler Statens Ungd.-og Idr.ktr
 47.000 kroner
 Lån
 25.000 kroner
Samlet sum 165.450 kroner

Den 28. oktober 1957 leiet Bødalen Samfunnshus A/L 3 mål av Bødalen IF for 99 år.

1. februar 1958 ble det sendt brev til alle husstander i Bødalen, om prosjektet og oppfordring til kjøp av B-andeler.

Våren 1958 ble det startet basar til inntekt for huset. Rudolf Fosnes var primus motor for denne. Den ble avsluttet vinteren 1959 og innbrakte 4.700 kroner.

I mellomtiden hadde de fått byggetillatelse (9. oktober 1958) samt bekreftet bevilgning fra Røyken Kommune på 20.000 kroner. **Ikke nok med det, men Christiania Portland Cementfabrikk hadde bevilget gratis betong til bygget!**

Arbeidskomiteens oppfinnsomhet var stor, Norsk Folkehjelp kunne bidra med midler til bad og badstue. Ikke noe sto uprøvet. Kostnadsoverslag på 10.090 ble framlagt og kjelleretasjen ble tegnet om. Etter litt fram og tilbake, med påplussing av kostnadene til bad med ytterligere 1.896 kroner, ble søknad sendt. Norsk Folkehjelp bevilget 3.000 kroner og pengene fikk de overført i desember 1960.

Sommeren 1959 begynte de med forskaling av grunnmur og i løpet av høsten var denne samt dekket ferdigstøpt. Førsteetasjen ble murt i Siporex av Asbjørn Olafsen, med Ola Hansen som håndlanger. Inkludert i jobben var også muring av pipe og skillevegger.

Kåre Skrede og Finn Hagevik hadde jobben med vaktmesterleiligheten, tilbygget og ikke minst taket. Rørleggerarbeidet ble utført av Arne Arbakk. Alt dette skjedde sommer og høst 1960.

På grunn av økede priser, måtte en ny STUI søknad sendes, søknad om ekstra bevilgning. Det var 15.000 kroner de søkte om i oktober 1960.

14. juni 1960 startet Utsmykningskomiteen sitt arbeid. Komiteen besto av Martin Auke, formann, Hans Bjerknes, kasserer, Camilla Fosnes, sekretær samt Astri Bjerknes og Ivar Brevik.

Utover i 1961 mottok Bødalen Samfunnshus økonomisk støtte fra mange hold, vi nevner: Slemmestad Arbeiderforening 2.000 kroner, inkludert kjøp av 5 A-andeler, Folket Hus forening, 500 kroner, Slemmestad Sanitetsforening 1000 kroner og **sist men ikke minst, en sjekk fra Christiania Portland Cementfabrikk på 25.000 kroner. Det var årets gave til befolkningen i Bødalen!**

2. juli 1960 holdt de et statusmøte for alle andelshavere, i det gamle klubbhuset.

104.900 kroner hadde de fått inn i forskjellige bidragsformer samt salg av andeler. Salget av andeler var imidlertid ikke som forventet og kun et fåtall utover arbeidskomiteen hadde møtt opp på dugnadene. Cementfabrikken fikk stor ros for alle sine bidrag, men også Røyken Jernvarefabrikk ved Josef Hauglin ble nevnt for de tjenester han hadde bidratt med. Willy Bråthen, Leif Fosss og Finn Jaksland fikk så spesialoppgave med salg av andeler.

7. oktober 1961 ansatte de vaktmester. Gunnar Granlund fikk den gleden. En av forutsetningene for å få vaktmesterjobben var å istand sette boligen. Den var ikke helt ferdig, men det aksepterte Gunnar. Olaf Fjell erstattet Arne Johansen i arbeidskomiteen i 1962. På denne tiden foregikk det murerarbeid både inn- og utvendig i form av pussing. Murmester Haukelien fra Spikkestad sto for det arbeidet, med Oskar Auke som håndlanger. Våren og sommeren 1962 ble alle kjellergulv støpt, pusset og terrassobelagt enkelte steder. 10. august 1962 fikk Samfunnshuset, etter søknad, en bevilgning på 4000 kroner fra Røyken kommune. Innvendig malerarbeid pågikk hele høsten fram til jul 1962. I sin helhet utført på dugnad av Aage Olsen og Oskar Dambo. Svein Johansen sto for installasjon av det elektriske anlegget.

Arbeidskomiteen håpet i det lengste at de skulle få opp «Huset» uten lån, men 4. desember 1962 «kastet de inn håndkleet» og sendte søknad til Røyken kommunes formannskap om kommunal garanti for et lån på 15.000 kroner. Det fikk de ikke, men senere i 1963 lånte de 25.000 kroner i Røyken Bank.

30. desember 1962 var Bødalen Sam-

KR. SANDVOLD R. HENRIKSEN H. KARLSEN O. AUKE O. BJERKNES O. FJELD

BYGGEKOMITEEN FOR SAMFUNDSHUSET I DALBØ

MED TAKK FOR INNSATSEN FRA STYRET

funnshus et faktum, selv om den offisielle åpning ikke fant sted før 2. november 1963. I tiden fra ferdigstilling til åpning, trådte Utsmykningskomiteen til. De hadde skaffet 3.000 kroner som var nok til gardiner. Deretter måtte det kjøpes inn bord og stoler for 10.000 kroner. Disse ble levert fra en stålrørsfabrikk på Røros. Der hadde en utflyttet Bødøling, Gabriel Wøien, en viktig rolle. Han var ansatt på den fabrikk og sørget for meget gode rabatter.

Den driftige arbeidskomiteen hadde i disse 5 årene avholdt 200 møter.

11.000 dugnadstimer er bokført. Når hver av disse ble verdsatt til 2,50 pr. time så er det lett å forstå at verdien av dugnaden skulle ha representert et langt høyere beløp. På innvielsesfesten ble det oppsummert alle de bidrag som til sammen hadde muliggjort oppførelsen av Bødalen Samfunnshus og uten forkleinelse for noen, ble det rettet en varm takk til arbeidskomiteens formann Olav Bjerknes. Han var drivkraften bak det hele. Uten hans enestående innsatsvilje og pågangsmot hadde ikke «Huset» sett dagens lys. Han alene sto for over 2000 dugnadstimer.

4. Driften

Når så «huset» var innviet og tatt i bruk kom hverdagen. Det første de måtte ordne med var

vaktmester avtale, instruks for leietakere og fastsettelse av leiepriser. **31. mars 1963** søkte de om å få installert telefon, men det ble avslått ! (Det er usikkert når telefonen var et faktum, men tidlig på syttitallet vil vi tro).

Bødalen Vel fikk satt opp en telefonkiosk utenfor «Huset» i 1966, og den var riktig populær.

Det skulle være generalforsamlinger og halvårsmøter, med valgbarhetsperioder på 2 år. Det var et Representantskap som skulle møtes. Her satt det representanter for A- og B-andelshavere i et rimelig forhold til antall andeler. Så skulle det velges et styre og en kontrollkomitee, samt revisorer.

Det var et evig tilbakevendende problem for Samfunnshusstyret, dette med økonomi og den desidert største leietaker og bruker av «Huset» var Bødalen IF. Hvis de ikke kunne betale sin leie, så fikk kasserer i Samfunnshuset problem med å betale de faste regningene for lån, strøm, vann, elektrisitet etc. Alt hang nøye sammen. Noen ganger «møtte man seg selv i døra». Idrettsforeningens interesse var ikke alltid forenlig med Samfunnshusets interesse og folk flest var medlem flere steder og satt samtidig som eiere av B-andeler. Det var også de samme folkene, eller skal vi kalle dem «Tordenskjolds soldater» som jobbet dugnad og tok i et tak når det var

nødvendig. All ære til dem for det. De var ikke mange, men sammen var de gode, meget gode. Uten disse hadde ikke huset vært der i dag.

I slutten av 60 årene var det «et gode» å eie en B-andel, da kunne man gå på fester arrangert av Samfunnshusets festkomite. På styremøte i 1969 måtte de sette strek for salg av slike andeler. Det var ikke plass til alle andelshavere!

Vedlikeholdet kostet mye, etter hvert også tekniske pålegg om brannsikringstiltak, rømningsveier, endrede krav til elektrisk anlegg og handikap fasiliteter osv. Slike ting var ikke noe «problem» tidlig i 60 årene, men det kom etter hvert. Teknisk utstyr holdt ikke evig, det måtte utskiftninger til. **I 1970** gjennomførte styret en «flis aksjon» de solgte andeler til gulvfliser i festsalen, fliser som i sin helhet ble lagt av formannen, Martin Auke. Det var ensbetydende med mye dugnadsjobb når man var formann i styret. De samlet inn kr. 1555 fra befolkningen, kr.1525 som bidrag fra kommunen og totalt kostet gulvet 5000 kroner.

Fast leie til kommunen var en sikker inntekt. Det var barnekontroll og legekantor der i mange år. Senere ble det Bødalen Barnepark (1977) som benyttet møtelokalet i kjelleren.

Slitasjen i garderobedelene var stor og Samfunnshuset hadde ikke råd til alt, slik at Bødalen IF har opp gjennom årene bidratt med ominnredninger og fornyelser. De fikk A-andeler som takk for innsatsen ! Nytt elektrisk anlegg, nye varmtvannsberedere og modernisering pågikk jevnlig. **I 1974 fikk Bødalen IF 133 A-andeler** for denne oppussingen. Så ble det solgt noen A-andeler til bl.a. Til Røyken Handikap idrettslag og senere til Leikarringen Huldra. Forøvrig startet de med **salg av C-andeler** til privatpersoner igjen, i 1975. 80 slike ble solgt.

Her er listen over valgte styreledere, kasserere og sekretærer i Bødalen Samfunnshus A/L.

ÅRFormannKassererSekretærVaktmester

1963 Martin Auke Gunnar Granlund Roar Henriksen Gunnar Granlund

1964 Mary Ottesen

1966 Åge Olsen

1967 Ingrid Hansen

1968 Martin Auke

1970 Roar Henriksen

1972 Willy Jaksland Tove Jaksland

1973 Freddy Wang Freddy Wang

1974 Jan Bjerknes Erik Rasmussen

1975 Yngve Østenengen

1976 Egil Jensen Arne Gjørandli

1977 Erik Rasmussen Berit Johansen

Utleiet til kontor

1979 Grethe Solheim

1987 Berit Johansen

1988 Erik Rasmussen Utleiet privat

1995 Leiv Edvardsen Anne Heimdal

1996 Bødalen IF

5. Epilog

29. januar 1996 overdrar Bødalen Samfunnshus A/L alt til Bødalen IF etter endel møteaktiviteter og avklaringer med øvrige andelshavere og statlige instanser. **Det er bare eierstrukturen som ble endret, formålet og tilgjengeligheten er den samme.**

Erik Rasmussen kom til å sette sitt preg på driften av «Huset». Han var med i styret i 22 år, de 3 første årene som sekretær, siden som formann helt til 1995. Det som imidlertid ikke kommer fram i protokollene er hva Bjørg Rasmussen har betydd. Sammen var Bjørg og Erik et meget engasjert ektepar som ville alt vel for Samfunnshuset. Det er ikke få timer de har nedlagt der. Siden 1977, da den siste vaktmester forlot huset, var formannsjobben også inkludert ansvar for utleie og all kontakt med leietakere.

Etter at Bødalen IF tok over, finner vi igjen Bjørg Rasmussen i kulissene, nå som leder av husstyret. Fortsatt lever dugnadsånden, men også takket være litt god økonomi (loppe-marked finansiert) har BIF-huset bl.a. i 2002 fått renoveret kjøkkenet og blitt malt utvendig.

Protokollen for Bødalen Samfunnshus A/L, med nedtegnelser fra 1956 til 1996 er overlatt Røyken Historielag.

JAN BJERKNES

Vedlagt bilde av arbeidskomiteen ved innvielsen av Bødalen Samfunnshus.

Kopi av B-andelsbrev.

Det var ingen tilfeldighet at Bødalen IF's første formann og første æresmedlem Ludvig J. Bjerknes fikk kjøpt B-andelsbrev nr. 1.

andelsbevis

Nr. B

1

Komiteen for anskaffelse av midler til
Bødalen Samfunnshus A/L
bestemmer herved at

Luisvig Y. Bjørnset

som medlem av Bødalen Samfunnshus A/L mottar dette andelsbevis på kr. 50.— (femtikroner) som kvittering for at beløpet er betalt. Ihendehaveren av andelsbeviset kan ikke omsette dette uten etter representantskapets samtykke. Andelshaveren i A-gruppen (de tilsluttede foreninger) har forkjøpsrett til andeler innen B-gruppen. Samtidig som ihendehaveren av andelsbeviset til en hver tid skal nyte de fordeler dette måtte medføre, er ihendehaveren underlagt de lover som er, eller måtte bli fastsatt for Bødalen Samfunnshus A/L.

Dalbo, den 20-4-58

I styret for
Bødalen Samfunnshus A/L

Olav Bjørnset

Styremedlem

A. Jensen-Poulsen